

KADERBRIEF 2027-2030

Uitgangspunten begroting 2027

www.bronckhorst.nl

gemeente Bronckhorst

Inhoud

1. Inleiding.....	2
1.1 Dit jaar geen perspectiefnota.....	2
2. Aanpassingen financieel beeld	2
2.1 Budgetvraag voor ambities en ontwikkelingen	3
2.2 Budgetvraag voor autonome ontwikkelingen.....	3
2.3 Budgetten voor de Investeringsagenda.....	4
3. Actueel financieel beeld	6
BIJLAGE 1 - Uitgangspunten 2027-2030.....	7
BIJLAGE 2 - Investeringsplan 2027-2030.....	13

1. Inleiding

Dit jaar zijn bij het verschijnen van deze kaderbrief de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug en wordt er nagedacht over de koers voor Bronckhorst voor de komende vier jaar. De uitkomsten daarvan komen in het coalitieakkoord en dat werken we uit in de Programmabegroting 2027-2030. De informatie in deze kaderbrief geeft voor die uitwerking een actueel beeld van de beschikbare financiële begrotingsruimte en de vaste uitgangspunten over de uitwerking van lasten en baten die we ieder jaar volgen.

1.1 Dit jaar geen perspectiefnota

In andere jaren stelden we een perspectiefnota op. Die geeft de richting, doelen en afspraken waarvan we de uitvoering uitwerken in de programmabegroting. In de perspectiefnota komt altijd:

1. De boodschap: waarbij we ook ingaan op de uitkomsten van de impactanalyse (hoofdstuk 1);
2. Voorstellen per programma: nieuwe ontwikkelingen waarvoor plannen zijn uitgewerkt (hoofdstuk 2);
3. Begrotingsruimte: het actuele beeld van de begrotingsruimte rekening houdend met de uitgangspunten vanuit de bijlage (hoofdstuk 3);
4. Uitgangspunten: effecten van vaste technische doorrekeningen (bijlage 1) en voorzetting van het vervangingsplan (bijlage 2).

De auditcommissie sprak uit een kaderbrief 2027 te willen ontvangen als vervanging voor de perspectiefnota. Aanleiding voor de kaderbrief is dat voor de plannen in de Programmabegroting 2027-2030 de inhoud van het coalitieakkoord leidend is en die later beschikbaar komt dan eind maart 2026. In de kaderbrief staan de jaarlijks vaste uitgangspunten over indexering, rente, etc. en een actueel begrotingsbeeld ten behoeve van de uitwerking van de coalitiebesprekingen. Die informatie is informeel al gedeeld tijdens de coalitiebesprekingen. De gewijzigde aanpak is aangestipt bij het aandachtspunt 'Uitvoering' in het raadsvoorstel voor de 1e begrotingswijziging 2026 (raadsvergadering 18 december 2025). In de tabellen werken we met bedragen x € 1.000.

2. Aanpassingen financieel beeld

Om de financiële positie van Bronckhorst gezond te houden in de komende jaren, moeten er keuzes gemaakt worden over wat we wél, maar vooral ook over wat we dan niet meer doen. We hebben ieder jaar te maken met extra geldvragen en autonome

ontwikkelingen. De eerste zijn vragen om budget om gestelde ambities te realiseren of omdat we ontwikkelingen zien die extra budget vragen. Die komen hier niet aan bod zoals we al eerder aangaven. In deze kaderbrief gaan we alleen in op autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons afkomen en waar we als gemeente zelf geen invloed op kunnen uitoefenen.

2.1 Budgetvraag voor ambities en ontwikkelingen

We zijn genoodzaakt om duidelijkere keuzes te maken om de tekorten in komende jaren op te lossen. En budgetvragen voor ambities of ontwikkelingen doen we in Bronckhorst ook in een perspectiefnota, niet in een kaderbrief voor autonome ontwikkelingen. Waar we een aantal ontwikkelingen zien, waarvan we denken dat budget hiervoor noodzakelijk is, nemen we dat mee vanuit de uitwerking van het coalitieakkoord in de programmabegroting 2027-2030.

2.2 Budgetvraag voor autonome ontwikkelingen

Ongeacht de wensen en keuzes die we als gemeente maken, komen autonome ontwikkelingen op ons af volgend uit de financiële uitgangspunten en regelgeving. Ook staan we kort stil bij de risico's bij de uitvoering van de Investeringsagenda en de grondexploitaties. Ieder jaar leggen we in de perspectiefnota de financiële uitgangspunten vast zodat voor alle betrokkenen de (technische) randvoorwaarden in het begrotingsproces bekend zijn. Dit helpt ook bij de verantwoording naar de toezichthouder en accountant. In deze kaderbrief ziet u deze opgesomd in bijlage 1 en daar lichten we ze ook toe.

We weten dat de geopolitieke spanningen, zoals in het Midden-Oosten, ervoor zorgen dat door schaarste de prijzen voor energie, materiaal en grondstoffen hoger worden. De kans is groot dat deze hogere prijzen zich vertalen in duurdere contracten van leveranciers of kosten voor inwoners. En dat die prijzen de inflatiecorrectie overschrijden die we volgens de jaarlijkse uitgangspunten vanuit de circulaires volgen. We verwachten dat verhoging van budgetten hiervoor nodig is, maar we missen hierover nog concrete informatie. We betrekken dit in de programmabegroting en tussenrapportages.

Indexering voor lonen en prijzen

Voor wat betreft lonen en prijzen geven we de uitgangspunten, maar voor de financiële effecten verwachten we dat deze 100% worden gecompenseerd via de Algemene uitkering (onderdeel van Meicirculaire 2026). Hieronder gaan we kort in op de belangrijkste wijzigingen voor deze uitgangspunten (met een bekend financieel effect). De loonstijging is geraamd op 5,1%, de prijsstijging op 2,5% en de rentestijging op 3%.

Werkgeversverplichtingen

Vanuit de cao-afspraken krijgen medewerkers periodieken zolang ze in hun functieprofiel kunnen groeien. Hiervoor reserveren we een bedrag in de loonsom van € 100.000.

Investeringsplan

We kennen een investeringsplan en een Investeringsagenda. In het investeringsplan staan de vervangingsinvesteringen waarvoor uw raad bij vaststelling van de begroting de uitvoering aan ons als college laat (in 2027 € 37.000 voordelig). Dit plan is zichtbaar in bijlage 2.

Bij de Investeringsagenda gaat het om extra impulsen in de samenleving voor behoud van een omgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is. Op de voortgang en inzet van de beschikbare kredieten voor de Investeringsagenda komen we terug bij 'Budgetten voor de Investeringsagenda'.

Bijdragen samenwerkingsverbanden

In de paragraaf verbonden partijen van de programmabegroting en de jaarstukken staan alle organisaties waarin we bestuurlijke én financiële belangen hebben. De uitgaven daarvoor vormen voor de gemeente verplichte uitgaven (samenwerkingsverbanden) of geven dividend (deelnemingen). Door een tweetal samenwerkingsverbanden (Veiligheidsregio en Omgevingsdienst) is in hun uitgangspuntennota's bijdragestijgingen aangekondigd.

Effecten autonome aanpassingen

Uitgangspunten autonome aanpassingen (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Indexering prijzen (2,5%)	-1.151	-1.140	-1.128	-1.133
Indexering lonen (5,1%)	-1.520	-1.515	-1.514	-1.514
Indexatie compensatie Rijk = 100%	2.671	2.655	2.642	2.647
Periodieken loonschalen	-100	-100	-100	-100
Investeringsplan vervangingen materieel, riolering, etc.	37	24	26	-149
Bijdragen samenwerkingsverbanden (wettelijke kosten)	-703	-704	-705	-727
- VNOG	-94	-95	-96	-118
- ODA	-609	-609	-609	-609
Autonome aanpassingen	-766	-780	-779	-976

+ = voordeel; - = nadeel

2.3 Budgetten voor de Investeringsagenda

We blijven investeren in onderwijs, sport, leefbaarheid en bedrijventerreinen. We spraken af uw raad te betrekken bij concrete voorstellen voor Investeringsagenda en uitvoeringsplannen daarvoor. Vanaf 2026 komen alle middelen voor de bestedingen uit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda.

We verdeelden de bestedingen in vijf categorieën:

1. Projecten die klaar zijn of al lopen;
2. Projecten waarover uw raad al een besluit nam;

3. Projecten die we als college binnenkort willen uitvoeren;
4. Projecten die we als college op langere termijn willen uitvoeren;
5. Projecten die we voorlopig niet uitvoeren.

Financieel beeld Investeringsagenda

Voor de investeringen die we voornemens waren uit te voeren, beschikten we over voldoende middelen in de bestemmingsreserve voor de Investeringsagenda. Met de uitwerking van de investeringen zien we dat we onvoldoende budget hebben voor nieuwe projecten. Mogelijkheden hiervoor hangen samen met het succesvol komen tot een sluitende begroting voor alle planjaren. In het volgende overzicht geven we de status van de verschillende investeringen weer met de totale investeringsbedragen per categorie.

Financieel beeld van de investeringsprojecten

Omschrijving	Invest. bedrag	Afschr. term.	Start jaar	Afschrijvingslasten			
				2027	2028	2029	2030
Besloten Projecten							
VO Vorden	10.700	40	2026	268	268	268	268
Vorbereidingskrediet School Zelhem	300	40	2029	0	0	8	8
Vorbereidingskrediet School Zelhem	300	40	2029	0	0	8	8
Vorbereidingskrediet School Halle	300	40	2027	8	8	8	8
Verduurzamen sporthal De Kamp	1.500	25	2026	60	60	60	60
Verduurzamen sporthal 't Jebbink	1.500	25	2027	60	60	60	60
Fietsstroken Drempt / Laag Keppel	250	20	2023	13	13	13	13
Oltmanstraat Steenderen	700	20	2025	35	35	35	35
Bloemenbuurt Zelhem	550	20	2025	28	28	28	28
Marktplaats Steenderen	875	20	2025	44	44	44	44
Zomerweg Achter Drempt	1.300	20	2026	65	65	65	65
Herinrichting Smidsstraat / Magnoliaweg Zelhem	1.000	20	2026	50	50	50	50
Herinrichting Dorpstraat Vorden	150	20	2026	8	8	8	8
Herinrichting Burg. Smitstraat	600	20	2027	30	30	30	30
MFA Bronckhorst Midden	125	40	2026	3	3	3	3
Herinrichting markt en parkje Zelhem	1.900	20	2029	0	95	95	95
Sporthal De Pol Zelhem (vorbereidingskrediet)	630	25	2029	0	0	25	25
IHP Nieuwbouw school Halle	2.965	40	2027	74	74	74	74
Buitenplanse speelvoorziening Toldijk	75	ntb	ntb				
Totaal besloten projecten (1 en 2 samen)*	25.720			744	839	879	879
Voorgenomen Projecten (korte termijn)							
IHP Nieuwbouw scholen Zelhem	7.700	40	2029	0	0	193	193
Verduurzamen sporthal De Pol Zelhem	4.370	40	2029	0	0	175	175
Uitbreiding en revitaliseren bedrijventerreinen	1.500	20	2029	0	0	75	75
Totaal projecten korte termijn (3)	13.570			0	0	442	442
Totaal Besloten / Voorgenomen projecten	39.290			744	839	1.321	1.321
Vrijgemaakt voor kapitaallasten Investeringsagenda	44.019						
Totaal nog beschikbaar voor projecten	4.729	20	2029	0	0	236	236

In het bovenstaande overzicht is het voorstel voor de nieuwbouw van de Fusieschool Loo-Meene in Zelhem nog niet verwerkt. Dat zal worden opgenomen onder voorgenomen

projecten (korte termijn). Dit zal de ruimte voor voorgenomen projecten op de lange termijn verlagen. Ook houden we nog geen rekening met de prijsstijgingen, die voor de besloten projecten komen. Tot slot willen we vanuit het jaarresultaat 2025 € 3,2 mln aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda toevoegen (Jaarstukken 2025 juli 2026). Een actueel beeld daarover schetsen we in de programmabegroting 2027 later dit jaar (november 2026).

3. Actueel financieel beeld

De effecten van het autonome aanpassingen leiden tot het volgende overzicht. Daarin schetsen we ook de eerdere besluiten voor de begrotingsperiode 2027-2030 vanuit de Programmabegroting 2026. Op deze wijze geven we een helder en actueel beeld van de begrotingsruimte waarvoor vanuit het project Route naar een sluitende begroting en de coalitiebesprekingen voorstellen komen. In die voorstellen is ook aandacht voor de realisatie van een sluitend meerjarenbeeld.

Verloop van de begrotingsruimte

Meerjarige ontwikkeling begrotingsruimte (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Programmabegroting 2026-2030 (nov 2025)	-1.930	-4.040	-3.494	-3.397
Ontwikkeling begrotingsbeeld				
Amendement begroting 2026 (nov 2025)	-7	-7	-7	-7
Programmabegroting 2026	-1.937	-4.047	-3.501	-3.404
Belastingverordeningen 2026 (nov 2025)	-2	-2	-2	-2
Effecten Septembercirculaire 2025 (dec 2025)	-376	-390	-471	537
Meerjarige effecten 2e tussenrapportage 2025 (dec 2025)	84	-214	-212	-170
Eerste begrotingswijziging 2026-2029 (dec 2025)	550	550	550	550
Begrotingsruimte (na 1e begrotingswijziging 2026)	-1.681	-4.102	-3.634	-2.489
Decembercirculaire 2025 (jan 2026)	-3	28	26	25
Begrotingsruimte voor Kaderbrief 2027	-1.683	-4.074	-3.608	-2.464
Autonome aanpassingen	-766	-780	-779	-976
Totaal begrotingsruimte na Kaderbrief (mrt 2026)	-2.449	-4.854	-4.387	-3.441

+ = begrotingsruimte; - = begrotingstekort

BIJLAGE 1 - Uitgangspunten 2027-2030

In deze bijlage noemen we de (technische) randvoorwaarden die we gebruiken bij het maken van de Programmabegroting 2027-2030. Daarmee zijn ze voor alle betrokkenen in het begrotingsproces bekend en onderbouwen we de verantwoording over de informatie in de begroting richting toezichthouder en accountant. Daarna lichten we de uitgangspunten toe.

Omschrijving uitgangspunt	
Lasten (algemeen)	
Prijsstijging (inflatie)	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025)
Dotaties onderhoudsvoorzieningen	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025)
Subsidies	Algemene subsidieverordening indexering met 2,5%. Voor gesloten budgetovereenkomsten gelden indexatiebepalingen overeenkomsten
Gemeenschappelijke regelingen	Beginstand volgens Programmabegroting 2026-2029 (maart 2026)
Salarissen	Indexering met 5,1% voor Cao-stijging en stijging sociale lasten (loonvoet sector overheid).
Kapitaallasten	Doorrekening van gegevens in Programmabegroting 2026-2029
Baten (algemeen)	
Belastingen onroerende zaken (ozb)	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025)
Overige belastingen	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025)
Rechten afval en riool	Tarieven zijn kostendekkend
Leges	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025) tot maximaal kostendekkend, rekening houdend met wettelijke voorschriften voor reisdocumenten, etc.
Overige opbrengsten	2,5% (pbbp in Septembercirculaire 2025) Voor gesloten overeenkomsten gelden de indexatiebepalingen in de overeenkomsten
Overige uitgangspunten	
Stelpost onvoorzien	€ 3,50 per inwoner
Prijspeil meerjarenperspectief	Constance prijzen (prijspeil jaarschijf 2027)
Algemene uitkering gemeentefonds	Septembercirculaire 2025
Eenheden Algemene uitkering	Vanuit feitelijke aantallen eenheden op 1-1-2026 prognose voor de stand op 01-01-2027
Kostenverdeling	Afdelingsplannen maart 2026
Deel van de Algemene reserve voor bufferfunctie (risicovermogen)	Geen reservering
Rente extern	
Bestaande opgenomen leningen	Basis is bestaande leningportefeuille
Nieuw op te nemen leningen	3% (BNG 10 jaars)
Bestaande verstrekte leningen	Basis is bestaande leningportefeuille
Rekening courant	
- krediet	1maands Euriborrente plus 0,21%
- tegoed	1maands Euriborrente min 0,25%
Kortlopende uitzettingen / schatkistbankieren	Eonia
Leverancierskrediet	0% en betaling binnen 30 dagen
Rente intern	
Rentetoevoeging reserves	
- bestemmingsreserve afkoop onderhoud graven	3,00%
Renteverdeling	
- investeringen grondenexploitatie	1,50%
- investeringen overig	1,50%

Toelichting uitgangspunten: lasten en baten

De uitgangspunten passen we toe op 2027. Voor de volgende jaren gebruiken we de methode 'doorrekening tegen contante prijzen' (zie ook bij Algemene uitkering). Dit houdt in dat we in die jaren geen aanvullende loon-, prijs- of rentecorrectie toepassen.

Prijsstijging goederen en diensten

Het inflatiepercentage halen we ieder jaar uit de gemeentefondscirculaire. Dit is het door het Centraal Planbureau (CPB) bepaalde percentage voor het begrotingsjaar voor overheidsbestedingen. Het cijfer komt beschikbaar bij de opstelling van de Meerjarige Economische Verkenning (MEV) door het CPB (inschattingen voor de toekomst). Dit MEV-percentage gebruikt het Rijk bij de toekenning van de grootste inkomstenbron voor de gemeente: de Algemene uitkering. Dat gebruiken we aan de uitgaven- en inkomstenkant bij prijsgevoelige budgetten (inflatie). Met het MEV-percentage voor overheidsbestedingen kijken we één jaar vooruit op een vast moment, volgen we de grootste inkomstenbron en hanteren we overal één overheid gerelateerd percentage.

Voor uitgaven en inkomsten in de private sfeer volgen we de geëigende CBS-indexen (huren en pachten). En voor bedragen die vastliggen op grond van meerjarige overeenkomsten (zoals budgetovereenkomsten en pacht) met vaak gespecificeerde afspraken of plafondbudgetten (zoals voor incidentele subsidies) volgen we de contractafspraken. Bij de kaderbrief kijken we naar de Septembercirculaire (laatst bekende moment). Vanuit de Meicirculaire 2026 worden de gegevens voor 2027 bekend en wordt de prijsstijging in de programmabegroting op 'geld' gezet.

Dotaties aan onderhoudsvoorzieningen

Het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties voeren we uit op basis van het meerjarenplan 2019-2049. Het plan actualiseren we dit jaar. Het plan is opgezet voor de gehele looptijd van 30 jaar (tot 2049). Op het nog te actualiseren plan berekenen we de jaarlijkse dotatie aan de egalisatievoorziening.

Subsidies

Subsidies die we verstrekken volgens de Algemene subsidieverordening indexeren we met de prijsstijging zoals we die zelf over onze budgetten rekenen. Subsidies gerelateerd aan rijksuitkeringen of subsidies met een subsidieplafond, bekijken we afzonderlijk en betrekken we niet in de indexatie. Dit geldt ook voor (meerjarige) budgetsubsidies.

Salarissen

De salarissen rekenen we door naar de formatie zoals die op 1 juni 2026 (begroting) bekend is. In de formatie zitten de ingevulde functies en de vacatureruimte. We volgen de loonvoet sector overheid. Dit is de gemiddelde loonvoetontwikkeling in de sector overheid (per fulltime equivalent). Dit is het door het CPB bepaalde percentage (Meicirculaire 2026) voor het begrotingsjaar (2027). Dit cijfer komt ook beschikbaar bij de opstelling van de MEV door het CPB (zoals ook voor prijsstijging). De salarisstijging kent twee componenten, de verwachte sociale lastenstijging en de cao-ontwikkeling. De periodieken ramen we jaarlijks op een vast bedrag van € 100.000 (stelpost).

Kapitaallasten

De kapitaallasten van de gerealiseerde en lopende investeringen rekenen we voor de programmabegroting door na vaststelling van de jaarstukken. In deze kaderbrief staat het investeringsplan 2027-2030. Dit zijn nieuwe investeringen die we voor de jaren 2026 t/m 2028 herijken (onderdeel van Programmabegroting 2026-2029), het jaar 2030 voegen we aan het plan toe.

Belastingen (onroerendezaakbelastingen en overige belastingen)

Jaarlijks passen we de belastingen aan met een index voor prijsstijgingen. Speciaal voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) geldt dat we de totale OZB-opbrengst indexeren en niet het tarief. Dit heeft tot doel ervoor te zorgen dat de waarde schommelingen van het onroerend goed niet van invloed zijn op de hoogte van de te ontvangen OZB. Waardestijging van het onroerend goed betekent een daling van het tarief per (reken)eenheid en waardedaling een stijging van het tarief per (reken)eenheid. Basis voor de berekening zijn dus niet de tarieven of de taxatiewaarden (WOZ-waarde), maar de werkelijke OZB-opbrengsten in het voorgaande belastingjaar (februari 2026). De geraamde OZB-opbrengst wijzigt naast deze indexering alleen door areaalwijzigingen nieuwbouw.

Rechten

Riolering en afval zijn voor onze gemeente kostendekkende producten (budgetneutraal). De kosten die we ervoor maken, berekenen we op begrotingsbasis door in de tarieven. Verschillen bij de jaarrekening (overschotten of tekorten) verrekenen we - via een voorziening - in de toekomst weer met dit product. Voor de rioolheffing baseren we dat tarief op het vastgestelde Watertakenplan.

Leges en overige opbrengsten

Het beleid is om kostendekkende tarieven te hanteren voor leges, overige diensten en overige opbrengsten. In de praktijk hanteren we een prijsindexering omdat er geen regels zijn op basis waarvan we de kostendekkendheid kunnen berekenen. Bij leges die ook een rijksdeel kennen (Burgerzaken), volgen we de landelijk vastgestelde tarieven. Onder overige opbrengsten valt bijvoorbeeld de verhuur van gebouwen en gronden.

Toelichting overige uitgangspunten

Stelpost onvoorzien

Begroten is vooruitkijken, maar niet alles is te voorspellen en te plannen. Voor onvoorziene zaken hebben we dan ook een stelpost van € 3,50 per inwoner volgens art. 4 lid 2 van de Financiële verordening Bronckhorst. Onvoorzien is niet bedoeld om alle wijzigingen in de begroting op te vangen. Het gaat hier alleen om de onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare uitgaven (de drie O's).

Prijspeil meerjarenperspectief

Voor het meerjarenperspectief hanteren we dus constante prijzen en lonen. Het prijspeil in de begroting is dat van 2027. Dit betekent dat we prijsstijgingen niet doorrekenen aan de lastenkant in de volgende drie jaren, maar ook niet aan de batenkant. Ook het meerjarenperspectief van de Algemene uitkering benaderen we op die manier.

Algemene uitkering gemeentefonds

De Algemene uitkering krijgen we van het Rijk. Deze Algemene uitkering hangt aan de ene kant samen met de omvang van de overheidsuitgaven en aan de andere kant met de taken die ermee gemoeid zijn. De ontwikkelingen hierin meldt het Rijk via (gemeentefonds) circulaires. Voor de kaderbrief gebruiken we de Septembercirculaire. Voor de begroting baseren we ons op de informatie uit de Meicirculaire. Ontwikkelingen die vervolgens in de Septembercirculaire 2026 worden genoemd, benoemen we bij de behandeling van de begroting 2027-2030 in november 2026 (in de aanbiedingsbrief of actieve informatievoorziening). Deze circulaire ontvangen we te laat om nog bij de opstelling van de begroting mee te nemen, dat doen we in de 1^e begrotingswijziging 2027 (december 2026).

Eenheden Algemene uitkering

De berekende eenheden in de Algemene uitkering zijn van belang bij het onderbouwen van begrotingsbudgetten. Naast eigen prognoses, maken we ook gebruik van schattingen van het Rijk en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Kostenverdeling

De verdeling van de salarissen naar de taakvelden baseren we op de afdelingsplannen. De apparaatskosten ('overhead') staan volgens de voorschriften Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op het taakveld Overhead (0-4).

Deel van de Algemene reserve dat risicovermogen vormt

Het benodigde risicovermogen bepalen we volgens risicosimulatie ('Monte Carlo' analyse). Door deze methode krijgen we een beeld van het benodigde weerstandsvermogen in vrijwel alle denkbare scenario's. Als beschikbaar risicovermogen voor de begroting 2027-2030 beschouwen we het vrij aanwendbaar deel van de Algemene reserve: dat is het deel van ons eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's op te vangen. Ook hebben we daarvoor een post 'Onvoorzien' van € 3,50 per inwoner in de exploitatie.

Toelichting rente

Rente opgenomen en verstrekte leningen

De rentebaten rekenen we voor de begroting door aan de hand van de bestaande leningenportefeuille en aflopende personeelshypotheken. De rentelasten worden ook gebaseerd op de bestaande leningenportefeuille. Voor eventueel nieuw op te nemen leningen gaan we uit van 3%.

Rekening courant, kortlopende uitzettingen en leverancierskrediet

Bij de bepaling van de rente spelen de ontwikkelingen op de geldmarkt een rol. Voor het bepalen van de begrote rentetarieven vormt de ontwikkeling van de tarieven van de BNG als onze huisbankier het uitgangspunt. We hanteren de volgende staffel:

- *Leverancierskrediet (tot € 500.000)*: dit bedrag hebben we gemiddeld uitstaan aan schuld bij onze crediteuren. De wettelijke betalingstermijn is 30 dagen.
- *Rekening-courant en kort geld (van € 500.000 tot € 6 mln, kredietfaciliteit bij BNG)*: dit bedrag financieren we met het krediet in de rekening-courant of een kasgeldlening.
- *Lening (meer dan € 6 mln)*: boven de maximale kredietfaciliteit sluiten we een lening af op de kapitaalmarkt. Het rentepercentage is gerelateerd aan een lange marktrente (gemiddelde percentage van lineaire leningen bij BNG met looptijd van 20 jaar vast).

Rekening-courant (tegoeden)

Als rentepercentage hierover hanteren we het gemiddelde van de percentages voor rente rekening-courant, gebaseerd op de 1-maands Euribor met een afslag van 0,25% (BNG-overeenkomst).

Kortlopende uitzettingen

Overtollige middelen boven 0,75% van het begrotingstotaal moeten we in de schatkist aanhouden (schatkistbankieren). De rentevergoeding is gebaseerd op het Eonia-tarief.

Vergoeding bespaarde rente

De reserves en voorzieningen zetten we in als financieringsmiddel voor de investeringen. Denk daarbij aan vaste activa en (grond)vorraden. Volgens de nota Reserves en voorzieningen is de vergoeding hiervoor vervallen. We kennen alleen nog een rentevergoeding voor afkoop onderhoud graven, omdat de hoogte van de afkoopsom ook met dat percentage is bepaald (contant maken van langlopende verplichting). Aan die bestemmingsreserve voegen we rente toe over het saldo per 1 januari.

Renteverdeling

De financieringslasten (rente) voor aangetrokken leningen verdelen we over de taakvelden binnen programma's.

Uitgangspunten beschikbaarstelling reserves en kredieten

Beschikking over reserves

Het instellen van, het beschikken over en het toevoegen aan reserves is de bevoegdheid van de raad. Dit gebeurt via een afzonderlijk raadsvoorstel. Het kan onderdeel vormen van de begroting, een tussenrapportage of de jaarrekening wanneer dat in het raadsvoorstel als een beslispunt over dat onderwerp is vastgelegd. De verantwoording over de besteding vindt plaats via actieve informatievoorziening en in de tussenrapportages/jaarrekening van het jaar waarin het project of de besteding gerealiseerd is (nacalculatie).

Investeringskredieten

Bij de vaststelling van de begroting stelt de raad de investeringskredieten voor vervangingen in de betreffende jaarschijf beschikbaar. Voor ieder voorstel van de Investeringsagenda ontvangt de raad een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de uitwerking van die opgave staat en de totale financiering daarvan; het feitelijke uitvoeringsplan.

Na een collegebesluit (bij vervangingen) of raadsbesluit (bij Investeringsagenda) over het feitelijke uitvoeringsplan worden kredieten definitief beschikbaar gesteld en start de daadwerkelijke uitvoering. In het besluit is aandacht voor de te leveren prestaties, geraamde kosten, liquiditeitsplanning en de datum van ingebruikneming. De verantwoording over de besteding is gelijk aan de aanpak bij beschikking over reserves.

BIJLAGE 2 - Investeringsplan 2027-2030

Programma 1 Zorg en ondersteuning							
Omschrijving	Investering	Jaar	Termijn	2027	2028	2029	2030
Zorg en ondersteuning	0			0	0	0	0
Programma 2 Wonen en leefomgeving							
Omschrijving	Investering	Jaar	Termijn	2027	2028	2029	2030
IP materieel buitenruimte < € 10.000 (2027)	16	2027	1	16	0	0	0
IP materieel buitenruimte < € 10.000 (2027)	16	2028	1	0	16	0	0
IP materieel buitenruimte < € 10.000 (2027)	16	2029	1	0	0	16	0
IP materieel buitenruimte < € 10.000 (2027)	16	2030	1	0	0	0	16
IP materieel buitenruimte 2027	1.087	2027	div	8	118	116	115
IP materieel buitenruimte 2028	114	2028	div	0	1	14	14
IP materieel buitenruimte 2029	102	2029	div	0	0	1	16
IP materieel buitenruimte 2030	371	2030	div	0	0	0	3
Materieel Buitenruimte (2B)	1.738			24	134	147	164
Reconstructies wegen 2027 (Horsterkamp / Ruurloseweg)	400	2027	20	3	26	26	25
Reconstructies wegen 2028 (L. Dolfingweg Steenderen)	400	2028	20	0	3	26	26
Reconstructies wegen 2029 (Wildenborgscheweg Vorden)	400	2029	20	0	0	3	26
Reconstructies wegen 2030	400	2030	20	0	0	0	3
Reconstructies wegen (2B)	1.600			3	29	55	80
Reconstr. wijk 2029	1.000	2029	20	0	0	8	65
Reconstr. wijk 2030	1.000	2030	20	0	0	0	8
Reconstr. wijk (2B)	2.000			0	0	8	73
Riolering 2027	4.430	2027	div	199	197	195	193
Riolering 2028	1.767	2028	div	13	90	89	88
Riolering 2029	2.055	2029	div	0	15	102	101
Riolering 2030	5.485	2030	div	0	0	41	265
Riolering (2B)	13.737			212	302	427	647
Wonen en leefomgeving	19.075			239	466	636	963
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling							
Omschrijving	Investering	Jaar	Termijn	2027	2028	2029	2030
Ondergrondse inzamel voorzieningen 2027	506	2027	10	4	58	57	57
Ondergrondse inzamel voorzieningen 2028	88	2028	10	0	1	10	10
Ondergrondse inzamel voorzieningen 2029	159	2029	10	0	0	1	18
Ondergrondse inzamel voorzieningen 2030	44	2030	10	0	0	0	0
Bedrijvigheid en ontwikkeling	797			4	59	69	85
Programma 4 Besturen							
Omschrijving	Investering	Jaar	Termijn	2027	2028	2029	2030
Laptops raads- en commissieleden	35	2030	4	-	-	-	-
Besturen	35			0	0	0	0
Programma Bedrijfsvoering							
Omschrijving	Investering	Jaar	Termijn	2027	2028	2029	2030
Meubilair raadszaal	80	2029	10	0	0	1	9
Meubilair kamer wethouders	20	2029	10	0	0	0	2
Bedrijfsvoering	100			0	0	1	12
Totaal investeringsplan 2027-2030	20.007			242	525	706	1.060
Investeringsplan 2026-2029				2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten vervangingsplan 2026-2029	40.690			280	549	732	910
Kapitaallasten vervangingsplan 2027-2030	20.007			242	525	706	1.060
Vershil 2027 met 2026				37	24	26	-149

+ = voordelig; - = nadelig